

Lainvalmistelubarometri 2024

Arvoisa vastaanottaja,

Tämän lainvalmistelun parissa työskenteleville virkahenkilöille suunnatun kyselyn avulla arvioidaan ja seurataan lainvalmisteluprosessin laatua seitsemällä arviointialueella. Sidosryhmille järjestetään erillinen kysely samoista teemoista.

Pyydämme sinua vastaamaan kysymyksiin edustamasi ministeriön näkökulmasta katsoen. Vastauksia ei tarvitse kohdistaa mihinkään yksittäiseen lainvalmisteluhankkeeseen, vaan toivomme sinun pohtivan kysymyksiä laajemmasta näkökulmasta. Kyselyyn vastaaminen ei edellytä laajaa ja yksityiskohtaista tuntemusta ministeriösi lainvalmisteluhankkeista, vaan voit vastata kysymyksiin omien kokemustesi, havaintojesi ja mielikuviesi perusteella. Kyselyn avoimissa kohdissa voit halutessasi tarkentaa esittämiäsi havaintoja esimerkiksi käytännön lainsäädäntöhanke-esimerkkien avulla. Otathan huomioon, että myös avovastauksia voidaan hyödyntää kehittämistyössä ja tutkimuksessa, ja niihin ei tulisi sisällyttää tietoja, joista voidaan tunnistaa yksittäisiä henkilöitä.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 20 minuuttia. Kiitos panoksestasi lainvalmistelun kehittämiseen! Vastaa kyselyyn viimeistään 24.1.2025.

Kysely on laadittu ja toteutettu ensimmäisen kerran vuonna 2022 osana VN TEAS -rahoitteista lainvalmisteluprosessin laatuindikaattorit -tutkimushanketta. Lisätietoja tutkimushankkeesta: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-467-5>.

Kyselyvastausten käsittelystä oikeusministeriössä

Oikeusministeriö toteuttaa kyselyn osana lainvalmisteluprosessin laatuindikaattorityötä. Kyselyn tuloksia käytetään lainvalmistelun kehittämiseen ja tutkimustoimintaan. Tuloksista voidaan myös laatia ja julkaista yhteenvetoraportteja. Oikeusministeriö kerää tiedot yleisen edun mukaisen tehtävänsä suorittamiseksi (tietosuojalain 4 §).

Anonymisoitu kyselyaineisto on tarkoitettu luovuttaa Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon, jotta aineistoa voidaan jatkossa hyödyntää tutkimuksessa. Kysely on pyritty laatimaan siten, että yksittäistä vastaajaa ei voi tunnistaa vastauksista. Varmistamme anonymiteetin myös ennen aineiston luovuttamista. Pyrihän kuitenkin kirjoittamaan mahdolliset avovastauksesi siten, ettei yksittäinen lainvalmisteluhanke tai siinä mukana olevat henkilöt ole tunnistettavissa.

Webropol Oy käsittelee tietoja oikeusministeriön lukuun (kyselyalustan tarjoaminen). Ethän lähetä Webropolin kautta salassa pidettäviä tai arkaluonteisia tietoja. Jos haluat lisätietoja

1. Edustamasi ministeriö:

- ☐ Sisäministeriö
- ☐ Oikeusministeriö
- ☐ Ulkoministeriö
- ☐ Työ- ja elinkeinoministeriö
- ☐ Sosiaali- ja terveysministeriö
- ☐ Ympäristöministeriö
- ☐ Liikenne- ja viestintäministeriö
- ☐ Valtiovarainministeriö
- ☐ Maa- ja metsätalousministeriö
- ☐ Opetus- ja kulttuuriministeriö
- ☐ Puolustusministeriö
- ☐ Valtioneuvoston kanslia
- ☐ Muu (täsmennä) _____

Lainsäädäntöhankkeiden aloite, tarve ja relevanssi

Tässä osiossa esitetään väittämiä koskien lainsäädäntöhankkeen yhteiskunnallista merkitystä, tavoitteiden määrittelyä, vaihtoehtojen ohjausinstrumenttien pohtimista sekä perustuslaki- ja ihmisoikeusvelvoitteiden huomioimista. Arvioi tilannetta edustamasi ministeriön näkökulmasta katsoen.

2. Yhteiskunnallinen merkitys

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeiden yhteiskunnallinen merkitys kyetään määrittelemään riittävän selkeästi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B) Lainsäädäntöhankkeiden yhteiskunnallinen merkitys vaikuttaa niiden valmistelutapaan ja resursointiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C) Lainsäädäntöhankkeiden yhteiskunnallisesta merkityksestä käydään keskustelua	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Tavoitteiden selkeys

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeiden tavoitteet määritellään riittävän selkeästi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B) Lainsäädäntöhankkeiden tavoitteiden ja keinojen väliset yhteydet tunnistetaan hyvin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C) Lainsäädäntöhankkeille asetetut tavoitteet ovat luonteeltaan sellaisia, joiden toteutumista on mahdollista seurata	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. Tarpeen ja vaihtoehtojen määrittely

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeissa selvitetään lakien ja lainsäädännön muutosten tarpeellisuutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B) Lainsäädäntöhankkeissa selvitetään riittävästi muiden ohjausvaihtoehtojen käyttöä (esim. suositukset, kannustimet, ohjeistus ja standardit)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C) Lainsäädäntöhankkeissa selvitetään erilaisia lainsäädännön sisällä toteuttavia vaihtoehtoja	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Suhde perustuslakiin ja ihmisoikeusvelvoitteisiin

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeilta edellytetyt perustuslaki- ja ihmisoikeusvelvoitteet tunnistetaan hyvin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B) Lainvalmistelijoilla on riittävästi osaamista perustuslaki- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin liittyvissä asioissa ja/tai mahdollisuus saada tarvittaessa tukea oman ministeriönsä ulkopuolelta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C) Lainsäädäntöhankkeissa tunnistetaan riittävän hyvin esitysten vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Lainsäädäntöhankkeiden organisointi ja johtaminen

Tässä osiossa esitetään väittämiä koskien johdon sitoutumista, lainvalmisteluprosessin organisointia ja työnjakoa sekä vastuita. Arvioi tilannetta edustamasi ministeriön näkökulmasta katsoen.

6. Lainsäädäntöhankkeiden johtaminen

[illegible]

7. Työnjako ja organisointi

[illegible]

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
D) Lainvalmistelussa hyödynnetään riittävästi tiimityöskentelyä	☐		☐		☐		☐	☐

Lainsäädäntöhankkeiden resursointi ja kyvykkyydet

Tässä osiossa esitetään väittämiä koskien lainsäädäntöhankkeiden resursointia sekä lainvalmistelijoiden osaamista, perehdyttämistä, kyvykkyyksiä sekä näiden kehittämistä. Arvioi tilannetta edustamasi ministeriön näkökulmasta katsoen.

8. Resurssit

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeiden valmisteluun käytettävissä olevat resurssit ovat riittävät	☐		☐		☐		☐	☐
B) Lainsäädäntöhankkeiden käytössä olevat resurssit kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti	☐		☐		☐		☐	☐
C) Lainsäädäntöhankkeita varten varataan riittävästi aikaa	☐		☐		☐		☐	☐

9. Ulkoisten resurssien hyödyntäminen ja poikkihallinnollinen yhteistyö

11. Perehdytys ja kouluttaminen

[illegible]

Lainsäädäntöhankkeiden tietoperusta

Tässä osiossa esitetään väittämiä koskien lainsäädäntöhankkeen suhdetta hallitusohjelmalinjauksiin, muihin säädöksiin ja strategioihin. Lisäksi mukana on väittämiä tutkimustiedon hyödyntämisestä osana lainvalmisteluprosessia. Arvioi tilannetta edustamasi ministeriön näkökulmasta katsoen.

12. Suhde muihin hankkeisiin ja strategiaan tavoitteisiin

[illegible]

[illegible]

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Ei samaa eikä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
C) Lainsäädäntöhankkeissa huomioidaan riittävän hyvin hankkeiden kannalta relevantit ns. hiljaisten sidosryhmien edustajat (esim. vähemmistöryhmät, joilla ei ole omaa edustusta järjestökentällä)	☐		☐		☐	☐	☐	☐

15. Oikea-aikaisuus ja tiedottaminen

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Ei samaa eikä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeissa sidosryhmien kuuleminen/osallistaminen järjestetään oikea-aikaisesti	☐		☐		☐	☐	☐	☐
B) Lainsäädäntöhankkeista viestitään riittävästi	☐		☐		☐	☐	☐	☐
C) Lainsäädäntöhankkeista on julkisesti saatavilla riittävästi informaatiota	☐		☐		☐	☐	☐	☐

16. Kuuleminen

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Ei samaa eikä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeissa kuultujen sidosryhmien joukko on edustava/kattava	☐		☐		☐	☐	☐	☐

[illegible][illegible]

Vaikutusten arviointi

Tässä osiossa esitetään väittämiä koskien lakien vaikutusten arviointia. Arvioi tilannetta edustamasi ministeriön näkökulmasta katsoen.

20. Säädosehdotuksen hyödyt ja haitat

[illegible]

21. Laadittavien vaikutusarviointien valinta ja kattavuus

[illegible]

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
C) Lainsäädäntöhankkeissa perustellaan, mitkä vaikutukset huomioidaan ja mitkä jätetään huomioimatta	☐		☐		☐	☐	☐	☐

22. Vaikutusarviointien tietoperusta

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeissa suoritettut vaikutusarvioinnit tuottavat riittävän kattavan kuvan sääntelyn aiheuttamista vaikutuksista	☐		☐		☐	☐	☐	☐
B) Lainsäädäntöhankkeissa arvioidaan sääntelyn eri toteuttamisvaihtoehtojen vaikutuksia	☐		☐		☐	☐	☐	☐
C) Lainsäädäntöhankkeissa vertaillaan eri toteuttamisvaihtoehtoja niihin sisältyvien haittojen ja hyötyjen perusteella	☐		☐		☐	☐	☐	☐

23. Vaikutusarviointien toteutus ja raportointi

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Lainsäädäntöhankkeisiin liittyvät vaikutusarvioinnit toteutetaan oikea-aikaisesti	☐		☐		☐	☐	☐	☐

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
B) Lainsäädäntöhankkeisiin liittyvät vaikutukset kuvataan avoimesti hallituksen esityksissä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C) Lainsäädäntöhankkeisiin liittyvissä hallituksen esityksissä perustellaan riittävästi, miksi valittu toimenpide on paras asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta	☐	☐	☐	☐	☐	☐

24. Jälkiarviointi

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa arvioida
A) Säädösehdotusten jälkiarvioinnin järjestämistä suunnitellaan riittävästi lainvalmisteluvaiheessa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B) Säädösten vaikutuksia seurataan riittävästi jälkikäteen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C) Säädösten vaikutusten seurannassa hyödynnetyt menetelmät ovat riittävän monipuolisia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D) Säädösten jälkiarviointien tulokset huomioidaan riittävän hyvin lainvalmistelutyössä (esim. säädöshuollossa tai uusien lainsäädäntöhankkeiden käynnistämisessä)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Lainvalmistelubarometria koskeva palaute

Tällä sivulla voit antaa palautetta lainvalmistelubarometrin jatkokehittämistä varten.

25. Mitä hyvää/toimivaa lainvalmistelubarometrissä mielestäsi on?

26. Mitä kehitettävää/muutettavaa lainvalmistelubarometrissä mielestäsi on?

27. Muut huomiot koskien lainvalmistelubarometriä:
